Emílie Horáčková se narodila 24. srpna 1964 v Praze. Rodina její matky se do Čech přistěhovala po válce ze Slovenska a usadila se v Praze. Otec, český Rom, v roce 1968 emigroval do Německa. Matka si poté vzala olašského Roma a založila s ním novou rodinu. Paní Emílie vyrůstala u strýce a tety.
„Já jsem vyrůstala v rodině matčina bratra, protože ta rodina olašských Romů nezkousla, že si bere obyčejnou Romku – Rumungricu, natož ještě s dítětem. Takže já jsem vyrůstala u strýce. Byl to dělník, nevyučený, a moje teta byla uklízečka. Dělala na OPBH, kde uklízela domy. A já jsem už v deseti letech pracovala, po škole jsem s ní chodila uklízet. Strýc až do důchodu pracoval jako topič, jinak dělal na dopravních podnicích výhybkáře.
Bydleli jsme v pražských Radlicích. Tenkrát tam bydlelo jen málo Romů. Vlastně jenom moje rodina –můj strýc, jeho bratr a teta. Byli jsme tam takoví starousedlíci. Později se tam dostávali i další z Arbesova náměstí a z různých čtvrtí ze Smíchova. Bydleli jsme v městském domě. Ze začátku jsme byli v pavlačovém domě bez koupelny, ale ten se potom boural, tak nám dali jiný byt a v něm už to bylo lepší. Byla tam sprcha, měli jsme teplou vodu. Byty čtvrté kategorie ale vesměs dostávali hlavně Romové.
V dětství jsem byla svěřena strýci soudem do péče. I když jsem se u nich měla dobře, v pubertě jsem špatně nesla, jak byl strýc na mě přísný. Chtěla jsem se osamostatnit, a prostě jsem odešla. V patnácti letech jsem skončila školu a začala pracovat v čokoládovně. V necelých šestnácti se mi narodila dcera, a to už jsem byla opravdu dospělá. Ale ten režim byl takový, že hned druhý den poté, co se narodila, za mnou přišla sociální pracovnice a okamžitě mě chtěla dát i s dítětem do ústavu. Jenže já jsem měla jazyk prořízlý a poslala jsem ji, ať si tam dá svoje děti, že já mám kam jít a že jsem schopná se postarat. Strýc mě úplně vydědil, nechtěli se ke mně znát, protože pro mě měli připravenou jinou budoucnost. Měli naplánovaného ženicha. Já se ale poznala s Romem ze Slovenska, co pracoval na železnici.
Ale do těch osmnácti to bylo krutý. Musela se za mě zaručit moje teta, že se postará o mě i o dítě. Ale nestarali se. Sociálka otravovala úplně šíleným způsobem, ale jakmile mi padlo osmnáct, kdy už jsem fakt jednala sama za sebe, tak jsem je všechny vyhnala. Říkala jsem: „Podívejte se, žádný komínky, žádný jídlo, nic vám nebudu ukazovat. Chcete mi pomoct? Víte, jak mi pomoct? Chci byt. Nemůžete mi pomoct? Nebudete sem chodit.“ Neměli jsme kam jít a nabourali jsme se do prádelny. Každou noc jsme tam měli policii, kontrolovali, kdo tam bydlí. Mně ten byt nechtěli dát, protože jsem byla ještě mladá, ale viděli, že můj partner pracuje, že se stará o nás, o rodinu, tak jemu byt dali. Byt čtvrté kategorie na Arbesově náměstí, pavlačový, ale byli jsme za to strašně vděčný, že jsme se už konečně mohli přihlásit a bydlet tam legálně. Šla jsem dělat na OPBH, vzala jsem si pět baráků, mateřskou jsem zrušila a začala jsem pracovat i s dětmi. Chodila jsem zametat, dávat vlajky, hrnout sníh, uklízet. Chodila jsem o víkendech, když muž byl doma.“
Pro paní Emilku znamenalo období komunismu dobu útlaku, kdy si uvědomovala řadu omezování osobních svobod. Období Pražského jara přineslo příslib zlepšení situace Romů ve společnosti, avšak tato atmosféra se s nástupem normalizace zase zhoršila.
„Člověk se snažil a chtěl se zařadit, ale furt to bylo ovzduší takového bránění se emancipaci. Prostě furt nás, Romy, potřebovali jenom na nějaké profese. Když jsem já vycházela ze základní školy, byla jsem chytrá, ale kašlala jsem na to. Nabídli mi, ať jdu dělat šičku nebo ať dělám nějakou dělnickou profesi, to jsem odmítla.
Za komunismu jsme byli hlídaný. Byly pouliční výbory a různý jiný výbory. Když jste něco řekla svému

sousedovi, postupně se to postupovalo dál, až to došlo na město a padaly tresty. A tvrdý tresty. Dost Romů v té době ten režim odmítalo. Nesouhlasili s tím, že je to direktivnost. Jenže tenkrát jsme nesměli říct svůj názor. Romové dostávali tresty za to, že se hádali s policisty anebo za to, že si dovolili bránit odebírání svých dětí. Přesto byly ty děti odebírány a umísťovány do ústavů a jejich rodiče za bránění v tom odebírání dostávali silné tresty. Romové se ale hodili režimu na těžkou fyzickou práci. Dostávali tresty za příživnictví, když si nenašli včas práci.

Vychovávali jsme děti s různými problémy. Ale děti uměj romsky, my jsme mluvili romsky. A říkali nám takové bludy, že nebudeme umět česky. A teď to vidíme, jak je to dneska s tou češtinou. Kolik Romů umí dobře mluvit česky? Ale čeho se vlastně vzdali kvůli tomu, aby byli prospěšní společnosti? Vzdali se mnoha věcí, ztratili svou identitu, hrdost. Byli utlačováni, vychováváni k méněcennosti, k podřadným pracím. A víceméně museli být zticha. Přes to všecko, přes všechna příkoří, přes různé tresty si to Romové udržují. Například moje rodina, my si udržujeme romský jazyk. Není to překážkou, vůbec to není žádnou překážkou, jak nám bouchali do hlavy. Když prý budu umět dva nebo tři jazyky najednou, mou rodnou romštinu a česky, že je to nějaká překážka. Ale tu překážku – to vždycky dělala ta společnost nám, nám kladli ty překážky, ty hranice, ty limity.

Při pádu komunismu v osmdesátém devátém jsme s manželem dělali oba na železničním stavitelství a všichni jsme se z toho, co se dělo, radovali. Všichni jsme si mysleli, nová doba, jedeme! Mysleli jsme si, že přijde nová doba pro Romy, že skončí nesvoboda. Pan Ščuka začal tyhlety věci, vedl to, byl chytrej, byl právník, měl zkušenosti. Po devadesátém ale začaly mizet pracovní možnosti, přicházeli Ukrajinci, kteří pracovali za menší mzdu a na černo, Romové už neměli práci. Upadalo to. To bylo pro ně to nejhorší, co může být, že jim vzali krumpáč a lopatu.“

Další rozladění nastalo v roce 1993, kdy začal platit zákon o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky ze dne 29. 12. 1992. Tento zákon zkomplikoval situaci stovkám romských rodin žijících v nově vzniklé České republice.

„V devadesátém třetím, když se rozpadlo Československo, přišel plán nás znova vysídlit na Slovensko. Udělali takový podmínky, aby ty Roma to nesplňovali a chtěli nás násilnou formou deportovat. Já jako občan České republiky, i když jsem se narodila v České republice a moje matka od dvanácti let žila v Praze, kde měla trvalé bydliště, přesto jsem i já měla co dělat, abych tu mohla zůstat. Nikdy jsem nežila na Slovensku, moje děti byly české a narodily se v Praze, přesto jsem i já musela žádat o vyvázání ze Slovenské republiky.

Navíc začaly v Praze „český pogromy“. Bylo to v devadesátém čtvrtém, v devadesátém pátém už se to stupňovalo, kdy chodili a na potkání mlátili Romy. Emil Ščuka sezval lidi, můj manžel šel také, a dělali domobranu. Jezdili po Praze velkými auty, v Libni, různě ve čtvrtích, kde bylo nejvíc Romů, protože tam chodili a napadali bezdůvodně Romy. A Ščuka s ostatními muži se vzchopili a hlídkovali s policajty. A víte, jaký to byl pro nás zase pocit strachu? Muset se schovávat za záclonou a zavřená se klepat s dětmi doma? Na Smíchovském nádraží? A tam právě skinové zabili jednoho kluka před naším domem na nádraží. Chudáka ho tam pobodali. Bála jsem se tam chodit domů, tak jsem šla na chvíli s dětmi bydlet k rodině. Potom jsem se rozhodla, že se odstěhuju, že půjdu bydlet pryč z Prahy. Zbytek rodiny neměl možnost odejít, tak zůstali v Praze, ale já jsem odešla do severních Čech.“

Na základě těchto událostí se paní Emílie nakonec společně se svým partnerem rozhodla pořídit si dům

v Mimoni a odstěhovat se natrvalo z Prahy.
Paní Emílie později nastoupila na Evangelickou Akademii, kde, v již, dá se říci, zralém věku, složila maturitu. Krátce pracovala jako asistentka ve škole, pak mnoho let jako terénní sociální pracovnice ve společnosti Člověk v tísni. Založila si vlastní občanské sdružení, vstoupila také do politiky, aktivně se účastní různých demonstrací a občanských protestů.
Rozhovor nahrála dne 31. 5. 2016 Markéta Hajská.